

Sygn. akt II CSK 393/09

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowego „P.(...)” Spółki Akcyjnej w Ś.

przeciwko Skarbowi Państwa - Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w Ś.

i Dyrektorowi Urzędu Kontroli Skarbowej w Z.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 marca 2010 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 12 marca 2009 r., sygn. akt I Cz (...),

- I. **uchyla zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo o zasądzenie kwoty 285.172 zł wraz z ustawowymi odsetkami i odsetek ustawowych od kwoty 7.200 zł za okres przed 27 stycznia 2009 r. (pkt I ppkt 1) oraz uwzględniającej w tym zakresie apelację pozwanego (pkt II) i orzekającej o kosztach procesu (pkt I ppkt 2, pkt III) i w tym zakresie przekazuje sprawę**

Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego;

II. oddala skargę kasacyjną w pozostałej części.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Z. wyrokiem z dnia 25 września 2008 r. zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ś. na rzecz powódki Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „P.(...)” Spółki Akcyjnej w Ś. kwotę 1.263.752,18 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 września 2006 r. i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny, na skutek apelacji pozwanego, wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził od pozwanego Skarbu Państwa – Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Z. na rzecz powódki kwotę 7.200 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 stycznia 2009 r., a w pozostałej części powództwo oddalił (pkt I ppkt 1), odstąpił od obciążenia powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego w pierwszej instancji (pkt I ppkt 2), oddalił apelację w pozostałej części (pkt II) i odstąpił od obciążenia powódki kosztami postępowania apelacyjnego (pkt III), przyjmując za podstawę tego rozstrzygnięcia następujące ustalenia i wnioski.

Powódka jako zakład pracy chronionej była uprawniona do zatrzymywania różnicy między podatkiem VAT należnym a naliczonym. Z uprawnienia tego nie mogła korzystać m.in. w razie posiadania zaległości podatkowych na dzień złożenia wniosku o dokonanie zwrotu podatku VAT. W toku kontroli prawidłowości rozliczeń tego podatku Inspektor Kontroli Skarbowej, po stwierdzeniu, że powódka - wbrew przepisom - nie wpłacała podatku z faktur dokumentujących sprzedaż usług eksportowych, wydał w dniu 19 września 2000 r. decyzje określające wysokość zobowiązań z tego tytułu za poszczególne miesiące. Decyzje te, na skutek odwołania powódki, Dyrektor Izby Skarbowej w Z. OZ w G. uchylił decyzjami z dnia 19 grudnia 2000 r. W dniu 27 czerwca 2001 r. Inspektor Urzędu Kontroli Skarbowej wydał decyzje określające zobowiązania powódki z tytułu podatku VAT w kwotach identycznych jak w decyzjach uchylonych. Wyrokiem z dnia 27 listopada 2002 Naczelny Sąd Administracyjny uchylił decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Z. z dnia 21 listopada 2001 r., utrzymującą w mocy decyzje inspektora Urzędu Kontroli Skarbowej z dnia 27 czerwca 2001 r. Dyrektor Izby

Skarbowej w Z. decyzją z dnia 26 czerwca 2003 r. uchylił wszystkie decyzje Inspektora Urzędu Kontroli Skarbowej, zaś ten w dniu 21 sierpnia 2003 r. wydał nowe decyzje określające zobowiązania powódki w sposób identyczny jak decyzjach poprzednich.

W dniu 3 września 2003 r. powódka zleciła „B.(...)” T. & R. Z. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółce Doradztwa Podatkowego w G. reprezentowanie jej w postępowaniu kontrolnym i wymiarowym, opracowanie dokumentacji odwoławczej oraz uruchomienie procedur odwoławczych od decyzji określających zobowiązania podatkowe. Powódka udzieliła zleceniobiorcy pełnomocnictwa do występowania w jej imieniu wobec inspektorów kontroli skarbowej, dyrektorów Urzędu Kontroli Skarbowej, Urzędów i Izb Skarbowych oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Strony ustaliły, że wynagrodzenie zleceniobiorcy będzie równe 4% uzyskanego w wyniku postępowania odwoławczego obniżenia zobowiązania zleceniodawcy.

W dniu 25 listopada 2003 r. dyrektor Izby Skarbowej uchylił decyzje wydane w dniu 21 sierpnia 2003 r.

W związku z zaległościami podatkowymi stwierdzonym przez Inspektora Kontroli Skarbowej pozwany w okresie od 2 sierpnia 2001 r. do 21 stycznia 2004 r. wydał 27 decyzji odmawiających powodowi zwrotu uiszczanego podatku VAT. Decyzjami z dnia 30 listopada 2004 r. Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej określił zobowiązania podatkowe powódki w kwotach identycznych jak w uchylonych wcześniej decyzjach. Dyrektor Izby Skarbowej w Z. decyzją z dnia 30 listopada 2005 r. uchylił decyzje organu pierwszej instancji w całości w odniesieniu do roku 1999 i orzekł w przedmiocie nadwyżki podatku należnego nad naliczonym.

Decyzjami z dnia 23 lutego 2006 r., wydanymi w następstwie wznowienia postępowania, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ś. uchylił wszystkie decyzje odmawiające powodce zwrotu podatku VAT i orzekł o przysługującym zwrocie wskazując, że uchylenie decyzji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej oznaczało, że w dacie złożenia wniosku o zwrot podatku VAT za poszczególne miesiące 2001, 2002 i 2003 r. powódka nie miała zaległości stwierdzonych tymi decyzjami.

Po odmownym załatwieniu przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ś. wniosku powódki o odszkodowanie w kwocie 1.263.752,18 zł, obejmujące odsetki ustawowe od nie zwróconego w terminie podatku (971.385,18 zł) oraz wynagrodzenie zapłacone doradcy podatkowemu (292.372 zł), wystąpiła ona z powództwem o jego zasądzenie.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że podstawę odpowiedzialności pozwanego stanowi art. 417 § 1 k.c.

Wskazał przy tym, że jakkolwiek nie każdy przypadek wydania przez organ państwowy wadliwej decyzji można kwalifikować jako działanie bezprawne, to w konkretnym stanie faktycznym ocena taka jest usprawiedliwiona. Postępowanie w sprawie zwrotu powódce podatku VAT trwało pięć lat. Decyzje organu pierwszej instancji były kilkakrotnie uchylane przez organ odwoławczy. Za każdym razem wydawano decyzje tożsamej treści, nie odpowiadające prawu. Ostatecznie organ drugiej instancji rozstrzygnął sprawę merytorycznie, samodzielnie ustalając wysokość zaległości podatkowych powoda.

Sąd Apelacyjny uznał – odmiennie niż Sąd pierwszej instancji – że działaniu Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ś. nie można przypisać cech bezprawności. Odmowa zwrotu podatku VAT była wynikiem związania decyzjami wydanymi przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Z., stwierdzającymi, że powódka jest dłużnikiem. Wznowienie postępowania nastąpiło nie na skutek uchybień proceduralnych we wcześniejszym postępowaniu, lecz w następstwie wykrycia nowych okoliczności sprawy - przesądzenia przez Dyrektora Izby Skarbowej w Z. decyzją z dnia 30 listopada 2005 r., że zaległości podatkowe powódki były wielokrotnie mniejsze niż ustalone w decyzjach Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Z.. Przyjmując, że wskazana przez powódkę szkoda pozostaje w związku przyczynowym z działaniem tej ostatniej jednostki organizacyjnej, Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 21 stycznia 2009 r. zobowiązał ją do reprezentowania pozwanego w niniejszym procesie.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że powódka nie wywodziła roszczenia o zapłatę kwoty 971.385,18 zł z treści art. 481 k.c., ani z przepisów Ordynacji podatkowej. Twierdziła bowiem jednoznacznie, że poniosła szkodę majątkową w rozmiarze równym co najmniej wysokości odsetek ustawowych. Odwołanie się do tych odsetek miało zatem uzasadniać wyłącznie wysokość szkody, poniesionej wskutek nieotrzymania zwrotu podatku VAT.

Niewątpliwie - w ocenie Sądu Apelacyjnego - pozbawienie powódki możliwości dysponowania pieniędzmi przez okres kilku lat mogło narazić ją na uszczerbek majątkowy wyrażający się np. w konieczności zerwania lokat i utratą oprocentowania, braku możliwości dalszych zyskownych inwestycji, czy też w potrzebie zaciągnięcia kosztownych kredytów. Powódka, choć na takie właśnie postaci szkody wskazała, to jednak ich nie wykazała. Dochodzenie szkody równej odsetkom ustawowym wymagało udowodnienia, że poniesiona strata lub utracone korzyści odpowiadały co najmniej wysokości tych odsetek. Nie ma uzasadnionych podstaw, aby odsetki te traktować jako zryczałtowane odszkodowanie. Przewidziane w art. 78 Ordynacji podatkowej ułatwienia

dla osób, których pieniądze zostały zatrzymane przez organy skarbowe (oprocentowanie nadpłaty, pełniące funkcję odszkodowawczą), odnoszą się do ściśle określonych sytuacji, w których powstała nadpłata. W rozpoznawanej sprawie nie chodzi jednak o nadpłatę, lecz o zwrot podatku, a w takim przypadku ustawodawca nie przewidział oprocentowania. Powódka mogła dochodzić odszkodowania na podstawie art. 260 Ordynacji podatkowej, który - w zakresie ustalenia wysokości odszkodowania – odsyła do przepisów kodeksu cywilnego, w tym art. 361 tej regulacji. Odwołanie się przy określeniu rozmiaru poniesionej szkody do oprocentowania należnego w przypadku powstania nadpłaty podatku nie było zatem wystarczające – jak błędnie uznał Sąd pierwszej instancji – do uwzględnienia żądania zapłaty kwoty 971.385,18 zł.

Sąd Apelacyjny podzielił też zarzut skarżącego naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 361 § 1 k.c. przez przyjęcie, że wszystkie wydatki na wynagrodzenie doradcy podatkowego stanowią element szkody powódki. Stwierdzając, że wysokość zapłaconego przez powódkę wynagrodzenia rażąco odbiega od stawek obowiązujących w postępowaniach sądowych, uznał zgłoszone z tego tytułu roszczenie odszkodowawcze - w zakresie wykraczającym poza granice tych stawek, tj. ponad kwotę 7.200 zł - za przejaw nadużycie prawa (art. 5 k.c.). Zasadzając odsetki ustawowe od powyższej kwoty Sąd Apelacyjny uwzględnił datę zawiadomienia Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Z. o procesie i żądaniach zgłoszonych w pozwie (26 stycznia 2009 r.).

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 k.p.c., powódka wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w części objętej jego pkt I ppkt 1 i przekazanie sprawy w tym zakresie temuż Sądowi do ponownego rozpoznania. W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej podniosła zarzuty naruszenia:

- art. 77 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 417 § 1 k.c., art. 260 Ordynacji podatkowej i art. 361 § 1 i 2 k.c. przez ich błędna wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że szkodą powoda nie są odsetki ustawowe za okres od pozbawienia powódki niezgodnie z prawem możliwości korzystania z kwot należnego jej zwrotu podatku VAT w okresie od daty przysługiwania zwrotu do jego faktycznego zwrotu wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 września 2006 r.,
- art. 455 § 1 w związku z art. 481 § 1 k.c. przez ich błędna wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wskutek przyjęcia, że dla terminu wymagalności odsetek od

dochodzonego roszczenia, przy reprezentacji pozwanego Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, ma znaczenie wezwanie innej jednostki organizacyjnej również związanej ze sprawą w rozumieniu art. 67 § 2 k.c., obok innej dotychczas występującej,

- art. 361 § 1 i 2 w związku z art. 5 k.c. przez jego zastosowanie do ograniczenia roszczenia o naprawienie szkody w postaci wynagrodzenia pełnomocnika-doradcy finansowego w postępowaniu podatkowym w sytuacji, w której czynności tego pełnomocnika były konsekwencją wydania niezgodnych z prawem decyzji odmawiających zwrotu podatku VAT.

Drugą podstawę kasacyjną skarżąca wypełniła zarzutami naruszenia: art. 385 k.p.c., art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., a także w związku z art. 244 § 1 k.p.c. oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji, art. 3, 203, 230, 213, i 316 k.p.c.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany Skarb Państwa zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna zasługiwała na uwzględnienie jedynie częściowo.

Chybione okazały się zarzuty naruszenia art. 328 § 2 w związku z art. 391 § k.p.c. oraz naruszenia wymienionych przepisów w związku z art. 244 § 1 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało już wyjaśnione, że sporządzenie uzasadnienia w sposób nie w pełni odpowiadający stawianym mu wymaganiom może stanowić usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej wyjątkowo wtedy, gdy przedstawione w nim motywy nie pozwalają na przeprowadzenie kontroli kasacyjnej zaskarżonego orzeczenia. Jedynie w takim wypadku uchybienie art. 328 § 2 k.p.c. może być - w świetle art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. - uznane za mogące mieć wpływ na wynik sprawy. W rozpoznawanej sprawie sytuacja taka nie wystąpiła, gdyż uzasadnienie zaskarżonego wyroku pozwala jednoznacznie zrekonstruować podstawę faktyczną i prawną rozstrzygnięcia.

Zamierzonego skutku nie mógł wyrzeć zarzut naruszenia art. 385 k.c. Przepis ten jest adresowany do sądu drugiej instancji i przesądza o tym, w jaki sposób ma on rozstrzygnąć sprawę, jeżeli stwierdzi, że apelacja jest bezzasadna. O jego naruszeniu może być mowa jedynie wtedy, gdy sąd drugiej instancji stwierdził, że apelacja jest zasadna, a jej nie uwzględnił. Sąd drugiej instancji nie narusza art. 385 k.p.c., jeżeli uwzględnia apelację na podstawie oceny, że jest ona zasadna, niezależnie od twierdzenia strony przeciwnej, iż była bezzasadna.

Nie można podzielić zarzutu skarżącej upatrującego w częściowym tylko uwzględnieniu roszczenia dotyczącego szkody stanowiącej wynagrodzenie doradcy podatkowego naruszenia przez Sąd Apelacyjny - wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji - zasady równości i kontrydiktoryjności. Formułując ten zarzut skarżący powołał przepisy art. 3, 203, 230, 213 oraz 316 k.p.c. nie podejmując nawet próby wykazania ich związku ze wspomnianymi zasadami.

Nieusprawiedliwione okazały się też zarzuty zmierzające do podważenia oceny bezzasadności powództwa w zakresie żądania zapłaty kwoty 971.385, 18 zł. Według skarżącej, u podstaw takiej oceny legło wadliwe zapatrywanie Sądu Apelacyjnego, że szkodą powódki nie są odsetki ustawowe za okres pozbawienia jej przez pozwanego w sposób niezgodny z prawem możliwości korzystania z sum należnego jej zwrotu podatku VAT w okresie od daty przysługiwania zwrotu tego podatku do chwili jego faktycznego zwrotu. Zarzut ten nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż sformułowany został w oderwaniu od wskazanych przez Sąd Apelacyjny rzeczywistych przesłanek kwestionowanego rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny – analizując treść żądania pozwu oraz przytoczonych w jego uzasadnieniu okoliczności faktycznych – trafnie uznał, iż zmierzało ono do realizacji roszczenia odszkodowawczego. Powódka domagała się bowiem zasądzenia nie odsetek ustawowych od kwot należnego jej zwrotu podatku, lecz odszkodowania w wysokości równej co najmniej odsetkom ustawowym. Odwołała się ona zatem do formuły tych odsetek wyłącznie w celu określenia wysokości doznanej szkody. Taka interpretacja treści żądania pozwu nie została w skardze kasacyjnej zakwestionowana. Co więcej, skarżąca przyznała, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie ma materialnoprawnych podstaw do zasądzenia na jej rzecz odsetek ani oprocentowania.

Oceniając tak sformułowane żądanie Sąd Apelacyjny przyjął, że dla wykazania poniesienia szkody nie jest wystarczające powołanie się na fakt dokonania zwrotu podatku z przekroczeniem terminu przewidzianego w Ordynacji podatkowej i wyliczenie odsetek ustawowych lub podatkowych, gdyż – stosownie do art. 260 i 261 § 1 Ordynacji podatkowej – stosuje się w tym zakresie przepisy kodeksu cywilnego. W istocie więc Sąd Apelacyjny nie wyraził przypisywanego mu przez skarżącą poglądu, że odsetki ustawowe nie mają charakteru odszkodowawczego.

Za nieuprawnioną więc uznać należy podjętą przez skarżącą próbę podważenia przytoczonego stanowiska Sądu Apelacyjnego przez pryzmat wypowiedzi Sądu Najwyższego w kwestii charakteru odszkodowawczego wypłaconego uprawnionym

oprocentowania nadpłaty w kontekście obowiązku naprawienia szkody (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 grudnia 2005 r., IV CK 284/05, nie publ.; z dnia 19 kwietnia 2006 r., V CSK 166/05, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CK 435/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 393/07, niepubl.). W zamieszczonym w art. 72 § 1 Ordynacji podatkowej katalogu kwot stanowiących nadpłaty nie wymienia się kwot podatku podlegających zwrotowi na podstawie art. 14a ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50 ze zm.). Skarżąca nie kwestionowała stanowiska Sądu Apelacyjnego, że w sprawie nie ma zastosowania ani art. 78 Ordynacji podatkowej, ani art. 481 k.c. Zarzuty naruszenia art. 77 Konstytucji w związku z art. 417 § 1 k.c. oraz art. 260 Ordynacji podatkowej i art. 361 § 1 i 2 k.c. nie mogły być uznane za zasadne.

Nie można natomiast odmówić słuszności zarzutom podważającym zakres uwzględnienia przez Sąd Apelacyjny roszczenia odszkodowawczego powódki w części odnoszącej się do zwrotu wynagrodzenia doradcy podatkowego.

Uznając zgłoszone w tym zakresie przez powódkę żądanie za wygórowane Sąd Apelacyjny odwołał się do konstrukcji nadużycia prawa podmiotowego (art. 5 k.c.). Ocenę taką sformułował mimo dostrzeżenia szczególnych okoliczności usprawiedliwiających uznanie bezprawności działania funkcjonariuszy pozwanego (podejmowania przez organ podatkowy w okresie pięciu lat decyzji sprzecznych z prawem o treści tożsamej ze skutecznie zakwestionowaną w postępowaniu odwoławczym). Trafnie podniosła skarżąca, że przyznanie tak daleko idącej ochrony podmiotowi, który swoim wieloletnim bezprawnym działaniem spowodował konieczność skorzystania przez nią z profesjonalnej pomocy prawnej i poniesienia związanych z tym wydatków, nie znajduje usprawiedliwienia. Konstatacja ta nie pozwala skutecznie odeprzeć zarzutu naruszenia art. 5 w związku z art. 361 k.c.

Materialnoprawna konstrukcja zakładająca jednolitość Skarbu Państwa, jako osoby prawnej, wywiera w sferze przepisów proceduralnych ten skutek, że niezależnie od wielości wskazanych w pozwie czy orzeczeniu sądowym państwowych jednostek organizacyjnych lub ich organów z których działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, stroną pozwaną zawsze jest Skarb Państwa a nie wskazane jednostki. W sytuacji, gdy powód pozywając prawidłowo Skarb Państwa wadliwie określi jednostkę organizacyjną, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, uzupełnienie braku w zakresie właściwego określenia strony pozwanej następuje nie na podstawie art. 194 § 3 k.p.c, lecz w płaszczyźnie właściwej reprezentacji w oparciu o art. 67 § 2

k.p.c., przy czym sąd powinien z urzędu czuwać nad tym, aby Skarb Państwa był w postępowaniu sądowym reprezentowany w sposób prawidłowy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2003 r., II CK 90/02, niepubl; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2001 r., V CKN 1853/00, niepubl). Przyjmuje się również, że jeżeli pozew został skierowany przeciwko jednostce organizacyjnej bez oznaczenia, że jest to *statio fisci*, a następnie w toku postępowania dochodzi do takiego oznaczenia, to nie ma żadnej zmiany w zakresie reprezentacji. Organ pozwanej jednostki organizacyjnej z mocy art. 67 § 2 k.p.c. uprawniony jest bowiem do reprezentowania Skarbu Państwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2001 r., V CZ 34/01, niepubl.). Udział w procesie właściwej *statio fisci* ma na celu zapewnienie Skarbowi Państwa możliwości obrony jego praw. W rozpoznawanej sprawie zasada ta nie doznała naruszenia, gdyż obie jednostki organizacyjne Skarbu Państwa, zastępowane przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa funkcjonują w tej samej strukturze organizacyjnej administracji państwowej, powiązanej ze sobą funkcjonalnie i rzeczowo. Nie było zatem podstawy do wiązania daty początkowej naliczenia należnych powódce odsetek ustawowych z powiadomieniem o procesie Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Z. Sąd Apelacyjny wychodząc z odmiennych założeń naruszył art. 455 § 1 w związku art. 481 § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ i art. 398¹⁵ § 1 orzekł, jak w sentencji.